

בין הקונפליקט שבפנים

לקונפליקט שבחוץ

קבוצת הורים שכולים

יהודים וערבים נפגעי פעולות איבה

ידיים

נותנים

מביאים: אריה טבעון, אורה רלוי, ד"ר אריק מוס

בין הקונפליקט שבפנים לקונפליקט שבחוץ

קבוצת הורים שכולים – של נפגעי פעולות איבה מעורבת ערבים- יהודים

דילמות לדיון על עצם הקמת הקבוצה:

- האם יתכן ורצוי מפגש דו-לאומי, שיוכל לעבד תהליכי אבל של נפגעי איבה, כתוצאה מהקונפליקט הלאומי?
- האם הקבוצה מסוגלת ומצליחה להתגבר על שניהם ולעשות עבודת אבל משמעותית?
- אם כן כיצד מתמודדים? ציר האבל, ציר הקבוצה והקונפליקט- הלאומי הקשור בפגיעה.
- מה המחיר? מה הרווח?: מהי טובת המשתתפים?

הרכב הקבוצה

● 11 משתתפים: 3 יחידים, 4 זוגות .

● דתיים, חילוניים, עולים חדשים, יוצאי עדות שונות,

● מחצי-שנה עד שנתיים אחרי הפיגוע

● נפגעי טרור אזור חדרה והשרון:

– משפחות: עם ילדים צעירים- נפגעו בעצמם, אחרים שילדיהם נפגעי פיגועים,

– מחד הורים שבנם נפגע בבקאה אל גרביה ומאידך משפחה ערבית מבקאה.

הנחות תיאורטיות שוללות שילוב הורים שכולים ערבים ויהודים

● **תיאוריה קבוצתית: GROUP FOCAL CONFLICT** "קונפליקט

קבוצתי ממוקד" ויטיקר וליברמן 1964:

– "כל או רוב ההתבטאויות וההתנהגויות של המטופלים במפגש קבוצתי ניתנים להבנה כמאמצים לפתירת קונפליקט תוך קבוצתי..." כשיש קונפליקט קבוצתי דרמטי יש קושי לגעת בקונפליקט פנימי אישי...

● **יאלום:** קבוצה היא מיקרוקוסמוס: "בעזרת הבנייה נכונה הקבוצה מתפתחת למיקרוקוסמוס חברתי, תמונה בזעיר אנפין המייצגת את עולמו החברתי של כל מטופל."

הנחות תיאורטיות השוללות את השילוב:

● **קבוצה היא "מערכת פתוחה"** מושפעת מאירועי הסביבה, תפיסה שכל האנלטיקאים שותפים לה האירועים החיצוניים יכנסו לקבוצה. (פולקס, פינס רוטאן וסטון- ואחרים)

● **התפיסה של "תהליכים מקבילים":** קבוצה הינה מיקרוקוסמוס- תשקיף של העולם הסובב. מה שקורה בחוץ קורה יקרה גם בפנים= פיצוץ!.

● **טראומה ואבל מעצימי קונפליקט:** מנגנוני התמודדות: שלב הזעם, השלכות מאסיביות, ניכור, פיצולים: "אנחנו והם", טובים רעים, דמוניזציה של האויב. במיוחד בקבוצת נפגעי פעולות איבה.

● **הומוגניות:** יש יתרון להומוגניות, זו קבוצה הטרוגנית: פערים בין שפות שונות, נוהגי אבלות רב תרבותיים/ דתיים /חילוניים /זהויות- ימין שמאל התתאפשר הבנה הדדית?

● **גריית יתר:** מתח הקונפליקט עלול לגרום לאבדן שליטה (חרדת המנחים)

האם הקונפליקט יאכזר על פני היכולת לאצת עצמי?

יחסי הסביבה והקבוצה

אירועי טרור

סביבה

קבוצה

האם המציאות מחולקת לקבוצה תכריז את
האכידות הפנימית?

המוסד לביטוח לאומי - חדרה
מכון טבעון

ציר האבל כקונפליקט: "קבוצת אבל זוגית"

- האסון- מצב כאוטי שאינו מרפה: האבל מארגן את כל משמעויות החיים מחדש בתהליך ספיראלי, במערבולת-נפשית כואבת ומייסרת.

- התערבות במשבר: ההורים לחוד או כזוג בסכנת קריסה לתוך עצמם, הפסקת החיים, נתק מסובבים. ניכור: "זר לא יבין אותנו". התנתקות מול התחברות= "אנחנו והאחרים", גם המנחים "אחרים".

- האם לגעת - לדבר על האבל או להכחיש? האם נעמוד בכך או "נשתגע מהכאב"? דילמה בעצמי, בזוג ובקבוצה. להמשיך הלאה וכביכול לשכוח או לעצור לשמר. "מותר לשמוח"?... נפגשים בחתונה כקבוצה.

- הכאב והזעם למי הוא יופנה? ערבים, אלוהים, ממשלה? העצמי.

בפועל לא היה הבדל בין יהודים לערבים ביחס לקונפליקטים בציר האבל

* תהליכים בקבוצה והקונפליקט

- אירוע מייסד: התחלה ב"פיצוץ" בין יהודים לערביים. יציאה של משתתפים מאוד ימניים. מנחים אקטיביים.
- התגבשות סביב כאב האבל, האירוע, מסורת, הנצחה, גיבוש נורמות ובניית אמון ומוגנת. הדת- חומר דבק.
- "כולנו דומים"- "אחידות", התעלמות משוני ומשאלות קשות. יש "שומרי סף" **דוחים קונפליקט**. חתונות ויצירת קשרים משמעותיים !.
- בשוליים עולות שאלות: כשחבר ערבי נסע לחול- "את מי הוא מייצג?"
- שנה שניה הצטרפות חדשים עולות "שאלות תמימות":
- מי הוא ערבי טוב ומיהו רע? איך יודעים?
- טכסי אבל ושייכות ישראלית- הערבים לא מותרים על טכסים לאומיים היהודים מתלבטים.

סיכום: אופטימיות בתוך השכול

כוחה של הקבוצה- יצירת "מציאות בועתית"

● האבל כגורם מלכד -חזק מהקונפליקט החיצוני:

- באבל כל אחד בסופו של דבר לבדו- בבדידות מחפש שותף
- לכאורה כולם שווים באבל, דומים=> תחושת זהות
- נוצרו יחסים משמעותיים, יציבות בקבוצה, המשכיות גם מחוץ לה.

● מנגנונים תורמים:

- הבנייה אקטיבית של נורמות שיח בקבוצה=> מוגנות
- הקפדה על דיבור ברמה אישית לא הכללתית, כל אחד "אדם"
- הקבוצה- כהזדמנות להשתייכות ולמפגש:
- נפגעים ערבים מוצאים שותפים "כנפגעי טרור", הגברים נמצאים כמבטאי רגש, יהודים משנים מבטם- "מורידים חומות"

סיכום: אופטימיות בתוך השכול

כוחה של הקבוצה- יצירת "מציאות בועתית"

- הקבוצה מונעת הקצנה /דה-הומניזציה :
- מורידה סטראוטיפים וראייה השלכתית מפוצלת של הצד השני, יוצרת אינטגרציה גם בעצמי.
- הקבוצה מאפשרת יצירת מגע עם הבלתי אפשרי שבתוכי: זעם, החלק ההרסני, החלק הנקמני הגורם להתקעות בשלב רודפני.
- מאפשרת אולי לעבור מהר יותר לשלב הדכאוני- טראגי

נוצרת מציאות קבוצתית בועתית חדשה

**אין לנו מציאות אמיתית אלא זו
שהגענו למפגש הבנה עליה**

**במפגש קבוצתי אמיתי אנו
בוראים מציאות, משותפת,
ומשנים אחרת**

בין הקונפליקט שבפנים לקונפליקט שבחוץ - תודה על ההקשבה